

ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬಾಬಾ ಈಸಿಜೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಭಕ್ತನು ಹತ್ತಿರ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮದ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗರು ಓಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಬಾ ಹೇಳಿದರು, “ನೋಡು, ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಕಾಮಕಾಂಚನ ತ್ಯಾಗ. ಆಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಎಲ್ಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಾಸನೆಗಳನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು. ಹೆಸರು, ಕೀರ್ತಿಯ ಆಸೆ ಎಲ್ಲವೂ ಅವುಗಳಿಂದಲೇ ಬೆಳೆಯುವುದು. ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೋ ಆಸೆಗಳಿವೆ - ಅವೆಲ್ಲ ವನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು. ತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆಯಿಲ್ಲ, ಅಂತೆಯೇ ಆನಂದಕ್ಕೂ ಎಲ್ಲೆಯಿಲ್ಲ. ತ್ಯಾಗದಿಂದಲೇ ಆನಂದ. ತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಆನಂದ, ಆದರ್ಶವಿರಬೇಕು. ತ್ಯಾಗದ ಆದರ್ಶ ಯಾವಾಗ, ಎಲ್ಲಿ, ಹೇಗೆ ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡಲು ಆತನು ಬರುವನು. ತ್ಯಾಗವೇ ಮನುಷ್ಯತ್ವ - ದೇವತ್ವಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಿರಿದು. ದೇವತೆಗಳೂ ಮನುಷ್ಯನ ತ್ಯಾಗದ ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳು - ದಧೀಚಿಯ ತ್ಯಾಗದಂತೆ. ಅವತಾರಪುರುಷರದು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಆದರ್ಶ. ಅವರಿಂದ ಯಾರೆಷ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರೋ ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಿಗುವುದು. ಅನಂತ ಅಗಾಧ ಸಮುದ್ರವಿದೆ; ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ಘಟದಿಂದ ಯಾರೆಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವರೋ ಅಷ್ಟು ತುಂಬುವುದು. ಘಟ ಮುಳುಗಲಿ - ಮುಳುಗಿಹೋಗಲಿ ಬಿಡು! ತ್ಯಾಗ ಆವಶ್ಯಕ. ಒಳ್ಳೆಯದು ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು - ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಬೇಕಾದರೆ ಒಳಿತನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.

**ಸುಖಾರ್ಥಿ ನ ಲಭೇತ್ ವಿದ್ಯಾಂ
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನ ಲಭೇತ್ ಸುಖಮ್ |
ಸುಖಾರ್ಥಿ ವಾ ತ್ಯಜೇತ್ ವಿದ್ಯಾಂ
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಾ ತ್ಯಜೇತ್ ಸುಖಮ್ ||**

“ಸುಖಭೋಗಗಳ ಆಸೆಯಿದ್ದರೆ ಏನೂ ಲಭಿಸದು. ವಿಚಾರ ಮಾಡು - ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ಸುಖದ ನಂತರವೇ ದುಃಖ. ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರಗಳಿಂದ ಇದೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಇನ್ನು ಸಾಕು. ಈಗ unalloyed (ಪರಿಶುದ್ಧ) ಸುಖವನ್ನರಸಿ ಹೋಗಬೇಕು - ಕಲಬೆರಕೆ ಇಲ್ಲದ ಸುಖ. ಕಲಬೆರಕೆ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಶುದ್ಧವಾದ ವಸ್ತುವಿನ ರುಚಿಯೇ ಮರೆತುಹೋಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ. ಈಗೀಗ ಕಡಿಮೆಬೆಲೆಗೆ ಕಲಬೆರಕೆಯಾದ ವಸ್ತುಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಶುದ್ಧವಾದುದು ಯಾರಿಗೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ.”

ಸಂಧ್ಯಾರತಿಯ ನಂತರ, ಹೊರಗಿನ ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ಮಂದಿ ಭಕ್ತರು ಇದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಮೌನದ ನಂತರ ಬಾಬಾ ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಹಜ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ:

**ಮಾ, ತೋರ್ ಕೋಲೆ ಆಮಿ ಲುಕಿಯೆ ಥಾಕಿ
ಥೇಕಿ ಥೇಕಿ ಚೇಯೆ ಚೇಯೆ,
ಚೇಯೆ ಚೇಯೆ ತೋರ್ ಮುಖಪಾನೆ
ಶುಧು ಮಾ, ಮಾ, ಮಾ, ಮಾ, ಬೋಲೆ ಡಾಕಿ |
ಓ ಮಾ ತೋರ್ ಕೋಲೆ ಆಮಿ ಲುಕಿಯೆ ಥಾಕಿ ||...**

(ನಿನ್ನೊಲವಿನ ಮಡಿಲೊಳಡಗಿ, ನಿನ್ನೆಡೆಗೇ ಕಣ್ಣ ಚಾಚಿ,
ಓ ತಾಯಿ - ಎನ್ನುವೆ)

“ - ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವೊಂದು ತಾಯಿಯ ಮಡಿಲಿನಲ್ಲಿದೆ, ತಾಯಿಯನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದೆ. ಬಹಳ ಆನಂದದಿಂದ ತಾಯಿ ಯಲ್ಲೇ ಒಂದಾಗಿ ಬಿಡೋಣವೆಂಬ ಆಸೆ; ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣಿಸ ಬಾರದು. ತಾಯಿ ಹಾಗು ನಾನು ಮಾತ್ರ - ಇನ್ನಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ, ಆಗಾಗ ತಾಯಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಆನಂದದ ಮಿತಿ ಮೀರಿದಾಗ ಅದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ - ಆಗ ‘ಅಮ್ಮಾ ಅಮ್ಮಾ ಎಂದು ಕರೆಯುವೆ’. ತಾಯಿಯ ಬಳಿ, ತಾಯಿಯ ಮಡಿಲಿನಲ್ಲೇ ಮಗುವಿದೆ, ಕರೆಯುವುದೇನೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ, ಆದರೂ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದ ಆನಂದದಿಂದ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಕರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಅದೇನೂ ಇದೆ - ‘ಯೋಗಾನಂದ ನಿದ್ರಾರಸ’ ಅವೆಲ್ಲ ಏಕೆ? ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವೊಂದು ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದರ ನಡುವೆ ‘ಯೋಗಾನಂದ ನಿದ್ರಾರಸ’ ಎಂದು ಏಕಾದರೂ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೋ! ನಾವೆಲ್ಲ ಅದೇ ಎರಡು ಸಾಲುಗಳನ್ನೇ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು - ಒಂದು ಘಂಟೆ ಎರಡು ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ. ಎಲ್ಲರೂ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆಗ ಅವರು (ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು) ನಗುತ್ತಿದ್ದರು, ಇಲ್ಲವೆ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೆಂಥ ಆನಂದ!

**“ಮಾ ತೋರ್ ಕೋಲೆ ಆಮಿ ಲುಕಿಯೆ ಥಾಕಿ
-- ಮಾ ಮಾ ಮಾ ಮಾ ಬೋಲೆ ಡಾಕಿ!”**

(ನಿನ್ನೊಲವಿನ ಮಡಿಲೊಳಡಗಿ, ನಿನ್ನೆಡೆಗೇ ಕಣ್ಣ ಚಾಚಿ ಓ ತಾಯಿ - ಎನ್ನುವೆ)

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬಾಬಾ ಒಂದು ಬಿಳಿಯ ರೇಶ್ಮೆಯ ಚದರನ್ನು (ಶಾಲು) ಹೊದಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಬಾಬಾ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ತೋತ್ರಪಠಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಕ್ತರು ಅದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡದೆ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದಲೇ ನೋಡುತ್ತಲೂ, ಕೇಳುತ್ತಲೂ ಇದ್ದಾರೆ - ಪ್ರಮದದಾಸ ಮಿತ್ರ ಮಹಾಶಯರ ‘ವಿಶುದ್ಧ ವಿಜ್ಞಾನಮಗಾದಾಸೌಖ್ಯಂ’ ಇತ್ಯಾದಿ. ಅದು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸ್ತವ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶ್ಲೋಕದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ‘ಭುವಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ’ ಎನ್ನುವಾಗ ಬಾಬಾ ತಮ್ಮ ಜೋಡಿಸಿದ ಕರಗಳನ್ನು ಹಣೆಗೊತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುರುಗಂಭೀರ ಕಂಠದಿಂದ ಗದ್ಗದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಹ್ರಸ್ವ - ದೀರ್ಘ ಮಾತ್ರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಬಾಬಾ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ಸ್ತವವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ -

**‘ತಮದ್ಭುತಂ ಕಂಚಿದಚಿಂತ್ಯತಕ್ಕಿಂ |
ವಂದೇ ಪ್ರಶಾಂತಂ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಬೋಧಂ
ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಭಕ್ತೇಶ್ವ ವಿಶುದ್ಧಮೂರ್ತಿಂ
ದ್ವಿಮೂರ್ತಿಮೇಕಂ ಭುವಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣಮ್ |
ದ್ವಿಮೂರ್ತಿಮೇಕಂ ಭುವಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣಮ್ ||’**

ಎನ್ನುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕೈಗಳನ್ನು ಹಣೆಗೊತ್ತಿಕೊಂಡು ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. (ಮುಂದುವರಿಯುವುದು) ❧

ಭಗವದ್ ವಿಭೂತಿ

ವಿಭೂತಿಯೋಗವು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಏಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆ ಅಧ್ಯಾಯದ ಎಂಟನೇ ಶ್ಲೋಕದಿಂದ ಹನ್ನೊಂದನೇ ಶ್ಲೋಕದವರೆಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತಾನು ಏನೇನಾ ಗಿರುವೆನೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲದರ ಸಾರಭೂತ ಅಂಶವೇ ತಾನು ಎಂಬುದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪಂಚಭೂತಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಗುಣಸ್ವರೂಪವಾಗಿ - ಅಂದರೆ ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪ, ರಸ ಮತ್ತು ಗಂಧಗಳಾಗಿ - ನೆಲೆಸಿರುವವನು ಭಗವಂತನೇ. ಇವುಗಳ ಪುಣ್ಯರೂಪಗಳು ತಾನೆಂದು ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವು ಸ್ವಭಾವತಃ ಪುಣ್ಯವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ, ಆದರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಕಲುಷಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಇವು ಸೂಕ್ಷ್ಮತನ್ಮಾತ್ರಗಳು, ಮತ್ತು ಇವುಗಳೇ ಸ್ಥೂಲಭೂತಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವು ಪಂಚಭೂತಗಳ ಸಾರ. ಮನುಷ್ಯರ ಮನುಷ್ಯತ್ವವೂ, ವೇದಗಳ ಸಾರಭೂತವಾದ ಪೂಜೆಯೂ, ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜೀವಸತ್ತ್ವವೂ, ತಪಸ್ವಿಗಳ ತಪಶ್ಚಕ್ರಿಯೂ, ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯೂ, ವರ್ಚಸ್ವಿಗಳ ವರ್ಚಸ್ಸೂ, ಬಲಶಾಲಿಗಳ ಬಲವೂ ತಾನೆಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅವಿರುದ್ಧವಾದ ಆಸೆಯೂ ತಾನೆಂದು ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಜಗತ್ತನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದೇ ಈ ಆಸೆಗಳು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಷಯಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವ್ಯಕ್ತ ಸೂಕ್ಷ್ಮಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವನೇ ಭಗವಂತ. ಎಲ್ಲರ ಹಿಂದೆಯೂ ಭಗವತ್ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂಬುದು ವಿಭೂತಿಯೋಗದ ಅರ್ಥ.

ಒಮ್ಮೆ ಸ್ವಾಮಿ ಅದ್ಭುತಾನಂದರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮಿ ತುರಿಯಾನಂದರಿಗೂ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ವೈಷಮ್ಯ ನೈರ್ಘೃಣ್ಯಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು ತುರಿಯಾನಂದರು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಪಾತ (ವೈಷಮ್ಯ) ಇಲ್ಲ, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಅವರವರ ಕರ್ಮಾನುಸಾರವಾಗಿ ಸುಖದುಃಖಾದಿಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತವೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಭಗವಂತನು ಜವಾಬ್ದಾರನ್ನಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಜೀವಿಗಳು ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರೆ ಭಗವಂತನು ಕ್ಷೂರಿ (ನೈರ್ಘೃಣ್ಯ) ಎಂದೂ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿ ಅದ್ಭುತಾನಂದರು ಇದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ : “ನೀನು ಭಗವಂತನನ್ನು ಮಗುವಿನಂತೆ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವೆ. ಅವನನ್ನು ಈ ರೀತಿ ರಕ್ಷಿಸುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಏನಿದೆ?” ಸ್ವಾಮಿ ತುರಿಯಾನಂದರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ: “ಹಾಗಾದರೆ ಭಗವಂತನು ರಷ್ಯಾದ ಜಾರ್ ದೊರೆಗಳಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಷೂರಿಯೇ?” ಸ್ವಾಮಿ ಅದ್ಭುತಾನಂದರು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ:

“ಆದರೆ ಜಾರ್ ದೊರೆಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೂ ಭಗವತ್ ಶಕ್ತಿಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು.”

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಘಟನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಹಾ ಮೇಧಾವಿ ಪಂಡಿತನೂ, ಆದರೆ ನಾಸ್ತಿಕನೂ ಆದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಮಹಾ

ಅನುಭಾವಿಗಳೆಂದು ಅವನು ಕೇಳಿದ್ದ. ಅವರನ್ನು ವಾದದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿ, ಭಗವಂತನಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಭ್ರಮನಿರಸನ ಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಅವನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು ವಾದಕ್ಕೆ ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಏನು ವಾದಮಾಡಬಲ್ಲರು? ಅವರು ಬಹುಶ್ರುತರೂ ಅಲ್ಲ, ಪಂಡಿತರೂ ಅಲ್ಲ, ಅನಕ್ಷರಸ್ಕರಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಆದರೂ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಸವಾಲನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ವಿದ್ವದ್‌ಬಲವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅನುಭವದ ಬಲವಿತ್ತು. ವಾದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಪಂಡಿತನು ಪುಂಖಾನುಪುಂಖವಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತ ತನ್ನ ಪರಮಾದ್ಭುತ ವಾಕ್ಯಾತುರ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶಿಸತೊಡಗಿದನು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಕೇಳುತ್ತ ಕೇಳುತ್ತ ಭಗವದ್ಭಾವದಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿ, ಅವರಿಗೆ ಭಾವಸಮಾಧಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ಆ ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದರು: “ನಿನ್ನ ಆ ವಾಕ್ಯತಿಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಗವತ್ ಶಕ್ತಿಯ ಆವಿರ್ಭಾವವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದೆ.” ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಪಾಲಿಗೆ ಇದೂ ಒಂದು ಭಗವದ್ ವಿಭೂತಿಯೇ.

ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಾತನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು: “ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯದರಂತೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿರಲಿ, ಕೆಟ್ಟದರಂತೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿರಲಿ, ಇರುವುದು ಒಂದೇ ಶಕ್ತಿ. ದೇವರು ಮತ್ತು ಸೈತಾನ ಇಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಒಂದೇ ನದಿ.” (ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿ, ಸಂ. ೧, ಪು. ೨೧೭).

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ: ಮಾಡಿನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಮಳೆನೀರು ಸಿಂಹ, ಹುಲಿ, ಎತ್ತು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮುಖಾಕೃತಿಯ ಮೂಲಕ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳು ಸಿಂಹವು ನೀರನ್ನು ಉಗುಳುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಮುಖಗಳ ಮೂಲಕ ಬರುತ್ತಿರುವುದು

ಒಂದೇ ನೀರು. ವೀರಪ್ಪನ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಅದೇ ಭಗವತ್ ಶಕ್ತಿಯೇ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಹೇಳುವಂತೆ, ಎಲ್ಲ ರಲ್ಲಿಯೂ ಭಗವಂತನು ಸಮಾನವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿರುತ್ತಾನೆ, ಆದರೆ ಶಕ್ತಿ ವಿಶೇಷವಿರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಶಕ್ತಿವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭಗವಂತನು ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಶಕ್ತಿವಿಶೇಷವನ್ನೇ ವಿಭೂತಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು.

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಇನ್ನೂ ಮುಂದು ವರಿದು ತನ್ನ ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಭೂತಿ ರೂಪಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ (೧೬-೧೯). ತಾನೇ ಜಗತ್ತಿನ ತಂದೆ ಮತ್ತು ತಾಯಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತಂದೆ ಎಂದರೆ ಭಗವಂತನೆ; ಜಗತ್ತಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣ ಎಂದರ್ಥ. ತಾಯಿ ಎಂದರೆ ಪೋಷಕನೂ ಅವನೇ ಎಂದರ್ಥ. ಅವನೇ ಪವಿತ್ರ ಓಂಕಾರ. ಈ ಓಂಕಾರವೇ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೂಲಸ್ವದನ. ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಸಂಕಲ್ಪ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ - ಅವನಿಂದ ಅವಿಭಾಜ್ಯವಾದ ಶಕ್ತಿಯು ಪ್ರಭಾವವಾದ ಈ ಸಂಕಲ್ಪವೇ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವದನ. ಓಂಕಾರ ಧ್ವನಿಯು ಈ ಸ್ವದನವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಇದರ ಮುಂದಿನ ಹಂತ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಪ್ರಪಂಚದ ಶಬ್ದರೂಪ. ಓಂಕಾರವೆಂಬ ಬೀಜರೂಪವು ಶಬ್ದರೂಪವಾಗಿ ಅಂಕುರಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶಬ್ದವೆಂದರೆ ವಸ್ತುಗಳ ಅಮೂರ್ತ ಭಾವನಾರೂಪ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕಾಣುವ ಮನುಷ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಮೂರ್ತರೂಪ. ಎಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯರನ್ನೂ ಒಳಗೊಳುವ 'ಮನುಷ್ಯ' ಎಂಬ ಭಾವನೆ (idea) ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ಶಬ್ದ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು. ಹೀಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಮೂರ್ತ ಭಾವನೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತವೇ ವೇದಗಳು. ಈ ವೇದಗಳೇ ತಾನೆಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ವೇದಗಳೆಂದರೆ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲ. ಈ ವೇದಗಳು ವಿಶ್ವಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅವೇ ಸ್ಥೂಲ ಜಗತ್ತಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ವೇದಶಬ್ದಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಇಡೀ ಜಗತ್ತು ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ (ಯೋ ವೇದೇಭ್ಯೋ ಅಖಿಲಂ ಜಗತ್ ನಿರ್ಮಮೇ). ಇದು ಸಾಯಣಾಚಾರ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸೃಷ್ಟಿಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸ್ಥೂಲ ಜಗತ್ತಿನವರೆಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಭಗವಂತನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯೇ, ಎಲ್ಲವೂ ಅವನ ವಿಭೂತಿಯೇ. ಮೊದಲು ಓಂಕಾರವೆಂಬ ಬೀಜೋತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಶಬ್ದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಂಕುರಿಸುತ್ತದೆ, ಅದೇ ಮುಂದೆ ಸ್ಥೂಲ ಜಗತ್ತೆಂಬ ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಗಳಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಗೀತದ ಉದಾಹರಣೆಯ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸುವುದಾದರೆ, ಮೊದಲು ಮೂಲಧ್ವನಿ - ಇದನ್ನು ಓಂಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಇದು ಸಪ್ತಸ್ವರಗಳಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ - ಶಬ್ದದ ಹಂತ. ಈ ಸ್ವರಗಳು ಅನೇಕಾನೇಕ ರಾಗರಾಗಿಣಿಗಳಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ - ಇದನ್ನು ಸ್ಥೂಲ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು.

ಏಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲ ಜಗತ್ತಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೂಪವು ತಾನೆಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಹತ್ತನೆಯ

ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ವಿಶೇಷ ಆವಿರ್ಭಾವಗಳು ಯಾವುವೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ನಾವು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವಾಗ, ದಿನನಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದ ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಭಗವಂತನನ್ನು ಮರೆಯುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಪ್ರಪಂಚವೇ ನಮಗೆ ಆಗಾಗ ಭಗವಂತನನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಡುವಂತಾದರೆ! ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಶಕ್ತಿವಿಶೇಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಭಗವಂತನನ್ನು ಕಾಣುವಂತಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಭೂತಿಯೋಗವು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆಗ ಸದಾ ಭಗವಂತನ ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಹೂವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ 'ಭಗವಂತನ ಸೃಷ್ಟಿ ಎಂಥ ಚಮತ್ಕಾರ' ಎಂದು ದೇವರನ್ನು ನೆನೆಯುವಂತಾಗಬೇಕು. ಕೇವಲ ಪ್ರಪಂಚದಿಂದ ದೂರವಾಗುವುದರಿಂದ ಭಗವಂತನನ್ನು ನೆನೆಯಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಭರವಸೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಪ ಮಿಥ್ಯೆ ಎಂದು ಅದರಿಂದ ಓಡಿಹೋದರೆ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಅರಿಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಕೋಲನ್ನು ತಂದು ಹೊಡೆಯಲು ಹೋದಾಗ ಸರ್ಪದ ಹಿಂದಿರುವ ಸತ್ಯ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಜಗತ್ತನ್ನು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಎದುರಿಸಬೇಕು.

ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಜಗತ್ತು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅಜ್ಞಾನವೂ ಒಂದು ಜ್ಞಾನದ ಸ್ಥಿತಿಯೇ. ಆತ್ಮಜ್ಯೋತಿಯ ಬೆಳಕಿನಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ಜಗತ್ತು ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಜ್ಞಾನವೂ ಭಗವತ್ ಜ್ಞಾನವೇ. ಹಾಗೆಯೇ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಭಗವಂತನ ಸದಂಶ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿದೆ - ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲವೂ ಸತ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಹಗ್ಗವೇ ಹಾವಿಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ವಿಷಯಗಳಿಂದ ನಾವು ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಆ ಸುಖವೂ ಭಗವದಾನಂದದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ. ಜಡವಸ್ತುವು ನಮಗೆ ಆನಂದವನ್ನು ನೀಡಲಾರದು. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲದರ ಮೂಲಕವೂ ಭಗವಂತನನ್ನು ಕಾಣುವಂತಾಗಬೇಕು, ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಭಗವದೈಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಕಾಣಬೇಕು ಎಂಬುದು ವಿಭೂತಿಯೋಗದ ಉದ್ದೇಶ.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು: "ನಿರತಿಶಯ ಪ್ರೇಮದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ತನಗೆ ಏನೇ ಆದರೂ ಅದು ಪ್ರತಿಕೂಲವಲ್ಲ ಎಂಬ ಆತ್ಮ ನಿವೇದನಾ ಭಾವನೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರುವ ಭಕ್ತನು ನೋವಾದರೆ ಆಗಲಿ, ಸಂತೋಷ ಎನ್ನುವನು. ದುಃಖ ಬಂದರೆ 'ನೀನೂ ಭಗವಂತನಿಂದಲೇ ಬಂದಿರುವೆ' ಎನ್ನುವನು. ಮೃತ್ಯು ಬಂದು ನಿಂತರೂ ಭಕ್ತನು ಹಸನ್ಮುಖದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವನು. 'ನಾನೇ ಧನ್ಯ, ಇವರೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಿರುವರು, ಎಲ್ಲರೂ ಬರಲಿ' ಎನ್ನುವನು. ಭಗವಂತ ಮತ್ತು ಆತನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅತಿ ಉತ್ಕಟವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುವುದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶರಣಾಗತಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸುಖದುಃಖಗಳಿಂದಾಗುವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಭಕ್ತನು ಭೇದಭಾವದಿಂದ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯಥೆ ಮತ್ತು ದುಃಖ